

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมการลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ผู้วิจัย : พระอธิการสุนทร อาภาธโร (แสงวงมิม)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ป.ธ.๙, กศ.ม., รป.ด., พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)

: ศ.ดร.กาญจนา เจริญชัย อ.บ., M.A., Ph.D.(Ling.)

: ผศ.อานนท์ เมธีวรฉัตร ป.ธ.๖, พธ.บ., ศษ.บ., กศ.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๑ เมษายน ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมการลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษาความหมายของความขัดแย้งและการบริหารความขัดแย้ง ๒) เพื่อศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งจากคัมภีร์พระพุทธศาสนา และ ๓) เพื่อศึกษาบทบาทและวิธีการของพระสงฆ์ในการส่งเสริมลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าทางเอกสารค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลมาจากพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และรวบรวมข้อมูลมาจากเอกสารที่เป็นตำราวารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า

๑. ความหมายของความขัดแย้งและการบริหารความขัดแย้งความหมายของความขัดแย้งหมายถึง การไม่ทำตามฝ่าฝืน ขืนใจ และ “แย้ง” หมายถึง ไม่ตรงหรือลงรอยเดียวกัน ต้านไว้ ทานไว้ เพราะความขัดแย้งเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำที่ขัดกันทั้งภายในตนเอง ระหว่างบุคคล และระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีผลทำให้เกิดการแข่งขัน หรือการทำลายกัน ส่วนความหมายของความขัดแย้งในทัศนะพระพุทธศาสนา จะไม่พบคำในภาษาบาลีที่แปลว่า “ความขัดแย้ง” โดยตรง แต่จะมีคำอื่นในภาษาบาลีที่มีความหมายในลักษณะที่เป็นความขัดแย้งหรือบ่งบอกถึงความขัดแย้ง ซึ่งสามารถที่จะจัดกรอบเกี่ยวกับประเด็นที่ว่าด้วยความหมายของความขัดแย้ง ในมิติของพระพุทธศาสนาได้ ๒ ประเด็นหลักๆ คือความขัดแย้งในแง่ของธรรม และในแง่ของวินัย

๒. วิธีการจัดการความขัดแย้งจากคัมภีร์พระพุทธศาสนา กรณีต่างๆ ไปนั้นเราสามารถที่จะดำเนินการได้ดังต่อไปนี้ คือ (๑) กรณีความขัดแย้งในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารจะต้องแก้ด้วยการ

สร้างโอกาสและให้การศึกษาอย่างถูกวิธี ทราบข้อมูลรอบด้านของปัญหาที่เกิดขึ้น(๒) กรณีความขัดแย้งเนื่องจากการใช้อำนาจช่วงชิง การแก้ไขปัญหานั้นมักจะใช้กรณีการส่งทูตไปเพื่อเจรจา หรือจะต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้นำไปเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง (๓) ความขัดแย้งในด้านการตีความ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการตีความเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน เช่น กรณีการตีความเรื่องพระวินัยของพระธรรมธากับพระวินัยธร แห่งเมืองโกสัมพี ซึ่งในเรื่องดังกล่าวเป็นแค่กรณีเล็กคือเรื่อง การราดน้ำชำระห้องน้ำก็ได้กลายมาเป็นปัญหาเนื่องจากพระธรรมธและพระวินัยธรตีความเรื่องนั้นแตกต่างกัน เป็นต้น

๓. บทบาทและวิธีการของพระสงฆ์ในการส่งเสริมลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ๒ ประการ คือ บทบาทหรือหน้าที่ต่อตนเอง และ บทบาทหรือหน้าที่ต่อผู้อื่น พระสงฆ์จึงมีบทบาทและวิธีการของพระสงฆ์ในส่งเสริมลดความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา ใช้บทบาทตามภาวะที่มีอยู่เข้าไปมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมกับพระสงฆ์และประชาชน ตามภารกิจของพระสงฆ์ใน ๖ ด้านได้แก่ ด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ โดยสื่อกลางระหว่างศาสนจักรและอาณาจักร เพื่อดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนั้นใช้วิธีการส่งเสริมลดความขัดแย้งโดยทำหน้าที่สั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามหลักศาสนสุวัตรธรรม มีเมตตาทายกรรม เมตตาจริกรรม เมตตาโมรธรรม เพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติและความสุขตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ย่อมก่อให้เกิดความสุขแก่ประชาชนนานัปการ ปัญหาต่างๆก็ลดน้อยลงไปเพราะอาศัยกำลังของพระสงฆ์

Thesis Title : The Role Of Monks On The Promotion Of Reducing Conflict in Buddhism

Researcher : Phra-atikan Suntron Arpatharo (Sawaengmim)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Asst.Prof. Dr.Phra Teppariyatmethee Pali. IX, B.A, M.Ed., Ph.D.

: Prof. Dr. Kanchana Ngourungsi B.A., M.A., Ph.D.

: Asst. Prof. Anond Metheevarachatra Pali.VI, B.A, B.Ed., M.Ed.

Date of Graduation : 1 April 2013

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the meaning of the conflict and the conflict management, 2) to study the ways for the conflict management in Buddhism, and 3) to study the role and the way of the monks on the promotion of reducing the conflict in Buddhism.

This research applied the documentary research with collecting data from Tipitaka in Thai of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, academic textbooks, related documents and researches.

Results of the Research

1. The conflict and the conflict management mean the infringement, disobedience and disagreement because the conflict is the feeling, emotion or argumentative action in self, between the people, and between the groups. It made the competition or the defilement. In Buddhism, the conflict was not found in Pali. However, the other word had the similar meaning of the conflict. The meaning of the conflict had two items in Buddhism: the conflict in Dhamma and the conflict in Vinaya.

2. The ways for the conflict management in Buddhism were: 1) for the conflict in the information, it should give the opportunity and the education appropriately, 2) For the conflict in the usurpation, it should send the ambassadors to discuss or depend on the leadership of the leaders to be the information or fact giver, and 3) For the conflict in the interpretation, it was the conflict that happened the interpretation of something differently such as the interpretation of Vinaya of Phradhammathorn and Phravinayathorn in Kosumphee. The problem happened from showering in the bathroom.

3. The role and the way of the monks on the promotion of reducing the conflict in Buddhism had two kinds: the role to the self and the role to the others. The monks had the roles and the ways on reducing the conflict in Buddhism, apply the role in the participation of doing the activities with the monks and the people according to six duties: the government, religious studies, the supporting education, the propagation, the public construction, and the public support by the media between the religious authority and the government authority to do the activities in one way. Moreover, it should teach the people in the performance according to Phasukaviharadhamma (saraniyadhamma): Mettakayakamma (to be amiable in deed), Mettavacikamma (to be amiable in word), and Mettamanokamma (to be amiable in thought) to live happily in the society since the past to the present. It made the happiness to the people, and the problems decreased because of the power of the monks.